

AMNESTY INTERNATIONAL POLSKA

ul. Piękna 66 a lok. 2, 00-672 Warszawa

tel./fax (22) 827 60 00

www.amnesty.org.pl

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Warszawa, dn. 24 lutego 2010 r.

Szanowny Pan Premier
Donald Tusk
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
00-583 Warszawa,
Al. Ujazdowskie 1/3

Szanowny Panie Premierze

Piszę do Pana w sprawie nielegalnego transportu i przetrzymywania więźniów na terenie Polski przez CIA. W załączniku przesyłam Panu list p.o Sekretarza Generalnego Amnesty International – Claudia Cordonego. W kwietniu 2009 roku Amnesty International rozpoczęła kampanię w sprawie obecności tajnych więzień CIA w Polsce. W związku z nowymi informacjami ujawnionymi w raporcie specjalnych sprawozdawców ONZ ds. tortur oraz praw człowieka w kontekście walki z terroryzmem: prof. Manfreda Nowaka oraz Martina Scheinina, Amnesty International ponownie chciałaby zadać polskiemu rządowi pytania dotyczące prowadzonego przez Prokuraturę Apelacyjną w Warszawie śledztwa.

Raport specjalnych sprawozdawców ONZ ukazał się 26 stycznia 2010 r. Zostały w nim opisane, w bardzo szczegółowy sposób, praktyki bezprawnych zatrzymań i stosowania tortur w krajach na całym świecie z powodu prowadzonej przez Stany Zjednoczone po 11 września 2001 r. „wojny z terroryzmem”. Raport opisuje przypadki 24 ofiar programu prowadzonego przez amerykańskie służby wywiadowcze, pogwałceń praw człowieka – stosowania tortur, bezprawnego zatrzymania, przetrzymywania bez możliwości kontaktu ze światem zewnętrznym. Cytowane są również odpowiedzi władz 44 krajów (w tym Polski) na pytania autorów raportu.

W sprawie Polski raport przypomina wszelkie zarzuty, jakie postawione zostały w raportach Rady Europy i Parlamentu Europejskiego z 2006 r. i 2007 r. Ponadto, dostarcza nowe informacje dotyczące lotów samolotów służących CIA do Polski pozyskanych w drodze analiz danych lotniczych. Dzięki informacjom pozyskanym w Stanach Zjednoczonych wiadomo, że w Polsce miał być przetrzymywany Abd al-Rahim al-Nashiri.

Można wskazać trzy kwestie poruszane w raporcie, które wydają się najważniejsze dla prowadzonego w Polsce śledztwa:

- Eksperti zidentyfikowali dodatkowe sfałszowane dane lotów, które dotyczyły m. in. lotu z Bangkoku przez Dubaj do Szyman, 5 grudnia 2002 r. Lot ten został utajniony na wiele sposobów, uwzględniając takie czarterowania lotu i zlecenia podwykonawstwa, aby sposoby te pozostawiły jak najmniejszy ślad działalności CIA. W wielu innych lotach używano równocześnie podmienionych danych lotów. Informacje specjalnych sprawozdawców ONZ pochodzą ze źródeł amerykańskich. Odpowiedź otrzymana od Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej przez Helsińską Fundację Praw Człowieka (przedstawiona na konferencji prasowej 22 lutego 2010 r.) pokazuje, że dowody na tego typu działania można znaleźć w Polsce, w polskich instytucjach rządowych.
- Informacje o przesłuchiwaniu dwóch wysokiej rangi zatrzymanych (tzw. „High Value Detainees” – HVD) – Abu Zubajdy i Abd al-Rahima al-Nashiriego – dostarczają przypuszczeń o przesłuchiwaniu co najmniej jednego z nich na terytorium Polski. W szczególności w odniesieniu do al-Nashiriego ujawnione ustępy raportu CIA, który dotyczył działalności CIA w okresie od września 2001 r. do października 2003 r., wskazują czas (grudzień 2002 r.), w którym al-Nashiri został prawdopodobnie przetransportowany do Polski. Abd al-Rahim al-Nashiri jest jedną z osób, w odniesieniu do której CIA potwierdziła stosowanie tortury zwanej „waterboarding”.
- W odpowiedzi na pytania autorów raportu polskie władze utrzymują, że prowadzący w tej sprawie śledztwo prokuratorzy związani są wymogiem klauzuli tajności. Zatem nie jest możliwe przedstawienie wyników śledztwa. Tymczasem w marcu 2010 r. miną już 2 lata od czasu wszczęcia postępowania przez Prokuraturę Apelacyjną w Warszawie w sprawie działalności CIA na terytorium Polski. Autorzy raportu wyrażają zaniepokojenie brakiem przejrzystości prowadzonego śledztwa i brakiem informacji o jego zakresie. Oczekują, że śledztwo obejmie nie tylko kwestię prowadzenia miejsca pozasądowego przetrzymywania, lecz również kwestię czy polscy urzędnicy wiedzieli

o ewentualnych nielegalnych praktykach używanych przy przesłuchiwaniu przetrzymywanych osób.

Amnesty International przyłącza się do rekomendacji o podaniu do publicznej wiadomości dotychczasowych wyników śledztwa oraz metodologii jego prowadzenia, gdyż jest to stanowisko, które wiele razy wyrażała wcześniej, również w korespondencji z polskimi władzami. Przede wszystkim działanie to wpłynie pozytywnie na wiedzę opinii publicznej na temat działalności CIA na terenie Polski.

Claudio Cardone rekomenduje polskim władzom wykorzystanie dowodów i tropów przedstawionych przez specjalnych sprawozdawców w prowadzonym przez polską prokuraturę śledztwie. W jego imieniu zwracam się do Pana z pytaniem o stosunek polskich władz wobec przedstawionego raportu specjalnych sprawozdawców ONZ oraz zawartych w nim rekomendacji. Pozostaję do dyspozycji w razie jakichkolwiek pytań.

*Z poważaniem
Draginja Nadaždin*

Draginja Nadaždin

Dyrektorka Stowarzyszenia Amnesty International Polska

Załącznik:

List Claudia Cordonego, p.o Sekretarza Generalnego Amnesty International

Do wiadomości:

Krzysztof Kwiatkowski, Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny RP